

RESTAURAVIMO TARYBA
TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2023-02-14 Nr. 114-07

Vilnius

Posėdis įvyko 2023 m. sausio 26 d.

Posėdžio pradžia 9 val.

Posėdžio pirmininkė Vita Blažiūnienė

Posėdžio sekretorė Indrė Baliulytė

DALYVAVO:

Restauravimo tarybos nariai: Rūta Glinskytė-Kavaliauskienė, Indrė Valkiūnienė, Regimanta Stankevičienė, Rimvydas Derkintis, Jurga Bagdzevičienė, Robertas Švelnikas, Neringa Šarkauskaitė-Šimkuvienė, Eglė Juravičienė, Elena Kazlauskaitė

DARBOTVARKĖ:

1. Paminklas „Perkūno žirgai“ (U.k. KVR 8582), adresas Žemaičių pl., Kauno m. sav., Kauno m.;
2. Dekoratyvinė skulptūra „Kanklininkas“ (U.k. KVR 20028), adresas Šv. Gertrūdės g., Kauno miesto sav., Kauno m.;
3. Kauno Ažuolyno sporto statinių komplekso Stepono Dariaus ir Stasio Girėno paminklas (U.k. KVR 31621), adresas Sporto g., Kauno miesto sav., Kauno m.

Dėl rekomendacijų skulptūrų tvarkymui, atsižvelgiant į Kauno savivaldybės administracijos Kultūros paveldo skyriaus 2023-01-05 raštą.

SVARSTYTA:

Skulptūros apžiūrėtos vietoje drauge su KPD Kauno skyriaus ir Kauno savivaldybės administracijos atstovais.

Paminklas „Perkūno žirgai“. Paminklo postamento blokai pasislinkę, atsiradę dideli (~3-4 cm) plyšiai; daugelyje vietų, apatinėje paminklo dalyje iškritę siūlių tarp blokų užtaisymai; yra granito blokų skilimų, nuskilimų; paminklo paviršius apsinešęs miesto taršos produktais, vietomis apaugęs biopazaida.

Dekoratyvinė skulptūra „Kanklininkas“. Paminklo paviršius apsinešęs miesto taršos produktais, vietomis apaugęs biopazaida; siūlės tarp blokų išbyrėję. Vietomis matomi blokų įskilimai.

Restauravimo tarybai įvertinus paminklo būklę, nuspręsta, kad galima atlikti paminklo priežiūros darbus vadovaujantis šia metodika:

1. Darbo metu įrengti stogą virš skulptūros, saugantį nuo tiesioginių kritulių ir saulės spindulių.
2. Darbus atlikti šiltuoju metų laiku, siūles tarp blokų užtaisyti ne vėliau, kaip rugpjūčio mėnesio viduryje.
3. Išvalyti iš plyšių tarp blokų žemes, šiukšles, sueižėjusią, sušutusią plyšių užtaisymo medžiagą.
4. Paminklą ir plyšius apdoroti antiseptiku, kurio pagrindinė veiklioji medžiaga - *natrio hipochloritas*, (pvz. „Biosepas“). Antiseptiką geriau tepti šepečiais, negu purkšti. Dirbti vadovaujantis gamintojo rekomendacijomis.
5. Nuplauti akmenų blokų paviršių naudojant šiltą/karštą šarminį tirpalą ir kaproninius šepečius.

Tirpalo sudėtis:

10 l šilto vandens;

0,1 l skysto ūkinio muilo;

Galima įpilti 0,1 l amoniako;

Sukamaisiais judesiais plauti paviršius ir nuskalauti švariu geriamuoju vandeniu 1-2 kartus. Galima paviršių nuskalauti vandeniu naudojant aukšto slėgio plovimo aparatą, nustačius 100 Bar slėgį.

6. Dar kartą antiseptikuoti paminklo paviršių ir tarpus tarp blokų. Labai svarbu, kad oro sąlygos atitiktų preparato naudojimo reikalavimus.
7. Paminklui išdžiūvus, tarpus tarp blokų užtaisyti sudėtiniais skiediniais trimis sluoksniais:
 Skiedinio sudėtis apatiniam sluoksniui (> 5 cm gylyje, paliekant ~ 1cm iki plyšio paviršiaus):
1,0 tūrio dalis kalkių tešlos (50 % drėgnumo, > 70% aktyvumo);
3,0 tūrio dalys žvyro;
1,1 tūrio dalis smėlio;
1,0 tūrio dalis portlandcemenčio M400;
Skiedinio sumaišymui galima naudoti pramoninės gamybos plastifikatorių lignosulfonatų pagrindu cementiniam skiediniui, maišant jį su vandeniu. (pvz. Sika® „Plastiment® BV-12“);
 Skiedinio sudėtis viršutiniame siūlės užpildymo sluoksniui (1 cm gylyje, iki 1 cm storio, siūlės rievę užbaigiant šiek tiek įdubusią paminklo paviršiaus atžvilgiu):
1,0 tūrio dalis portlandcemenčio M400;
0,2 tūrio dalies kalkių tešlos (50 % drėgnumo, > 70% aktyvumo);
3,0 tūrio dalys plauto smėlio;
Skiedinio sumaišymui naudoti pramoninės gamybos plastifikatorių, maišant jį su vandeniu.
 Skiedinio sudėtis užtrynimo sluoksniui (~1 mm):
1,0 tūrio dalis portlandcemenčio M400;
0,3 tūrio dalies kalkių tešlos (50 % drėgnumo, > 70% aktyvumo);
1,0 tūrio dalis maršalito (malto kvarcinio smėlio);
Skiedinio sumaišymui naudoti pramoninės gamybos plastifikatorių, maišant jį su vandeniu.
 Jeigu reikia, užtrynimo skiedinį tonuoti iki artimos granito blokams spalvos mineraliniais pigmentais, įmaišant juos į skiedinį. Šiuo skiediniu užtaisyti ir trūkumus blokuose, atkartojant rupią granito paviršiaus faktūrą.
8. Praėjus 3 - 4 savaitėms po siūlių užtaisymo, visą skulptūrą impregnuoti hidrofobizuojančiu tirpalu (*silanų siloksanų pagrindu, pvz. „Funcosil SNL geruchsneutral“*, UAB Remmers). Impregnuoti pagal preparato naudojimo reikalavimus.

Kauno Ažuolyno sporto statinių komplekso Stepono Dariaus ir Stasio Girėno paminklas.

Paminklas nuvalytas smėliasrove, šiuo metu paviršius švarus, likę tik kelios balzganos karbonatinės kilmės druskų dėmės. Paminklo siūlių užtaisymai vietomis iškritę ar krentantys, nes iš paminklo šerdies per granito blokų siūles lendančios karbonatinės kilmės druskos kristalizavimosi metu išstumia siūlių užtaisymo medžiagą. Esant tokiai paminklo būklei, bet koks siūlių užtaisyimas būtų trumpalaikis, todėl reikalingi paminklo tyrimo, konservavimo ir restauravimo darbai.

Vietoje įvertinus paminklo būklę, konstatuota, kad reikia parengti tyrimo, konservavimo ir restauravimo programą.

NUTARTA:

1. Dėl paminklo „Perkūno žirgai“ - reikia parengti tyrimo, konservavimo ir restauravimo programą.
2. Dėl dekoratyvinės skulptūros „Kanklininkas“ – atlikti priežiūros darbus, vadovaujantis tarybos rekomendacijomis.
3. Dėl Stepono Dariaus ir Stasio Girėno paminklo - reikia parengti tyrimo, konservavimo ir restauravimo programą.

Posėdžio pirmininkė

Vita Blažiūnienė

Posėdžio sekretorė

Indrė Baliulytė